

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/74/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620201361
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5620201361.3

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloleté deti K. E., nar. XX. X. XXXX, a E. E., nar. XX. X. XXXX, obidve deti trvale bytom pri matke, t. č. v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, zastúpené kolíznym opatrovníkom Mestom Liptovský Mikuláš, so sídlom Štúrova 1989/41, Liptovský Mikuláš, IČO: 00 315 524, deti matky G. E., nar. X. X. XXXX, trvale bytom X. G. XXXX/XXXA, M. G., a otca W. I., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom, R. XXXX/XX, M. G., v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, za účasti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 149/19, Liptovský Hrádok, IČO: 00 634 786, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie: Matka je p o v i n n á o d o v z d a ť maloleté deti K. E., nar. XX. X. XXXX, a E. E., nar. XX. X. XXXX, do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, so sídlom Hviezdoslavova 149/19, Liptovský Hrádok, IČO: 00 634 786.

II. Neodkladné opatrenie trvá do vykonateľnosti rozhodnutia Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1P/74/2020, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 12. 5. 2020 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhuje, aby súd maloleté deti K. E., nar. XX. X. XXXX, a E. E., nar. XX. X. XXXX, odovzdal do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Súčasne podal podnet na začatie konania o nariadenie ústavnej starostlivosti. Ako dôvod uviedol, že rodina je v evidencii oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately dlhodobou. Matka do októbra 2019 zabezpečovala starostlivosť a výchovu maloletých detí primerane. Vzťahy medzi matkou a maloletými deťmi sa narušili po tom, ako si matka našla nového priateľa. Zhoršenie nastalo, keď deti ostali doma v čase všeobecného rozšírenia ochorenia COVID-19. O problémoch s výchovou maloletých detí matka telefonicky informovala oddelenie dňa 18. 3. 2020. Bolo jej poskytnuté sociálne poradenstvo a súčasne bola vyzvaná k zodpovednosti pri zabezpečovaní starostlivosti a výchovy o maloleté deti. Matka sa vyjadrila, že maloleté deti už nechce, a chce ich niekde umiestniť. Súhlasila s návrhom na umiestnenie maloletých detí na dobrovoľný pobyt do centra pre deti a rodiny. Maloleté deti sú od 17. 4. 2020 do 17. 5. 2020 umiestnené na dobrovoľnom pobyte v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Podľa vyjadrenia maloletých detí, matka sa im prestala venovať a prestali ju zaujímať. Posielala ich preč, za otcom, vyhrážala sa im, že ich dá každého zvlášť do „ústavu“. Matka s nimi nekomunikovala, zatvárala pred nimi kuchyňu, keď bola v práci, aby všetko nepojedli. Maloleté deti často bývali samé doma, aj cez noc, nevedeli kedy sa matka vráti, nemali zabezpečenú pravidelnú stravu, dostatok oblečenia. Maloletá E. R.ola na dobrovoľnom pobyte v Diagnostickom centre v Ružomberku, matka dôvod nechcela prezradiť.

2. Uznesením sp. zn. 1P/74/2020 zo dňa 14. 5. 2020 súd na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými. Súčasne do konania pribral ako účastníka Centrum pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, do ktorého majú byť maloletí umiestnení.

3. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

4. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

5. Podľa 367 ods. 2 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

6. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

7. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

8. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

9. Podľa § 2 ods. 1 a 2 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

10. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

13. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

14. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

16. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa,

b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,

- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

17. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis), v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletých podľa § 367 CMP. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sú maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený.

18. Z pripojeného spisu sp. zn. 3P/173/2008 súd zistil, že rozsudkom č. k. 3P/173/2008-45 zo dňa 16. 12. 2008, právoplatným dňa 5. 1. 2009, bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na ich výživu. Podľa tvrdenia navrhovateľa sa matka opakovane vyjadrila, že už nemá záujem zabezpečovať starostlivosť o svoje maloleté deti, ich výchovu nezvláda. Viackrát žiadala o umiestnenie detí do zariadenia. Aktuálne sú maloletí do 17. 5. 2020 umiestnení na dobrovoľnom pobyte v Centre pre deti a rodiny Liptovský Hrádok. Zo sociálnej správy o deťoch zo dňa 11. 5. 2020 vyplýva, že vzťahy medzi matkou a deťmi sú od októbra 2019 narušené. Matka u detí vyvoláva pocit strachu a neistoty. Deti boli často samé doma aj v noci, nemali zabezpečenú stravu. Vzhľadom na uvádzané skutočnosti súd dospel k záveru, že v danom štádiu sú splnené zákonné predpoklady pre nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia, pretože život, zdravý vývoj a riadna výchova maloletých sú vážne ohrozené, a ochrana ich záujmov vyžaduje okamžitú úpravu formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu vo veci samej. V danom prípade je osvedčená naliehavosť riešenia rodinnej situácie formou neodkladného opatrenia. Na základe toho súd podľa § 367 CMP nariadil neodkladné opatrenie, ktorým matke uložil povinnosť dočasne odovzdať maloleté deti do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Liptovský Hrádok, v ktorom majú zabezpečené miesto. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem detí, najmä na ich citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie).

19. O predmete konania - ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi bude súd rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom vykoná dokazovanie a následne po vyhodnotení vykonaných dôkazov rozhodne v súlade s najlepším záujmom maloletých detí.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 3 CMP).